

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**«Оперативні втручання у різних вікових періодах»**

(назва освітнього компонента)

Спеціальність: **І6 «Технології медичної діагностики та лікування»**Спеціалізація **І6.02 «Протезування-ортезування»**Освітньо-професійна програма: **Протезування-ортезування**Код компонента в освітній програмі: **ВК 24**Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**Форма здобуття освіти: **денна**Рік навчання: **2**Семестр(и): **III осінній або IV весняний**Тип освітнього компонента: **вибірковий**Навчальний рік: **2026-2027**Обсяг: **__3__ кредити ECTS (90 год.)**Навчальні заняття: **практичні, заняття, консультації**Підсумковий контроль: **залік**

Пререквізити: Патологія опорно-рухової системи людини, Фармакотерапія для протезиста-ортезиста, Етика, комунікація, лідерство та командна робота

Кафедра/підрозділ: кафедра хірургії №4 вул. Краснодарська, 104, КНП МБЛ № 18 ХМР,

Керівник освітнього компонента: професор Макаров Віталій Володимирович,

vv.makarov@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):

<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5927>

(посилання на сторінку освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ)

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Оперативні втручання у різних вікових періодах» спрямований на формування у здобувачів освіти ґрунтовних теоретичних і практичних знань з організації хірургічної допомоги. Під час навчання здобувачі освіти вивчають методи обстеження та догляд за хірургічними пацієнтами, основи анестезіології, особливості лікування травм і поширених хірургічних захворювань з урахуванням вікового періоду.

Процес навчання складається з практичних занять, на яких здобувачі освіти знайомляться з теоретичними аспектами хірургії та відпрацьовують необхідні маніпуляції та навички під керівництвом викладачів. Велика увага приділяється розвитку швидких реакцій на хірургічні ситуації, формуванню правильних технік виконання маніпуляцій.

Освітній компонент «Оперативні втручання у різних вікових періодах» включає практичні заняття та самостійну роботу. Організація навчального процесу здійснюється за вимогами Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS), що забезпечує всебічну підготовку здобувачів освіти до професійної діяльності.

МЕТА КУРСУ. Викладання навчальної дисципліни «Оперативні втручання у різних вікових періодах» є формування у здобувачів освіти системного розуміння вікових анатомо-фізіологічних особливостей організму, принципів вибору хірургічної тактики залежно від віку пацієнта, а також набуття практичних навичок планування, проведення та післяопераційного ведення пацієнтів різних вікових груп. Дисципліна спрямована на розвиток компетентностей, необхідних для оцінки ризиків оперативних втручань, забезпечення безпеки пацієнта, вибору адекватного методу анестезії та організації командної роботи у міждисциплінарному середовищі хірургічної практики.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Ознайомлення з віковими особливостями анатомічної будови та фізіологічних функцій органів і систем, що впливають на перебіг операційного процесу.
- Формування вмінь аналізувати клінічний стан пацієнтів різного віку, визначати показання та протипоказання до оперативного втручання.
- Опанування принципів підготовки пацієнтів до операції з урахуванням вікових і супутніх патологічних змін.
- Набуття знань щодо вибору оптимального оперативного доступу, техніки виконання операції та післяопераційного догляду у дітей, дорослих та осіб похилого віку.
- Засвоєння підходів до профілактики ускладнень та інфекційних процесів у різних вікових групах.
- Формування навичок взаємодії хірурга, анестезіолога, педіатра, геріатра та реабілітолога у процесі лікування пацієнтів.
- Удосконалення уміння планувати індивідуальну тактику хірургічного лікування, враховуючи анатомічні, метаболічні та психофізіологічні особливості пацієнта певного вікового періоду.
- Розвиток здатності аналізувати результати оперативних втручань, оцінювати ефективність реабілітаційних заходів і прогнозувати відновлення функцій після операцій.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем практичних /лабораторних занять/ семінарів (30 год.):

1. Поширеність та особливості перебігу хірургічних захворювань у різних вікових групах.
2. Особливості обстеження та передопераційна підготовка хірургічних хворих різних вікових категорій. Анестезіологічне забезпечення хірургічних хворих різних вікових груп.
3. Особливості оперативного втручання при виконанні ампутацій кінцівок у хворих різних вікових груп. Гострі гнійні захворювання шкіри та м'яких тканин у різних вікових періодах.
4. Гострий апендицит та його ускладнення у різних вікових періодах.
5. Гострий холецистит та його ускладнення у різних вікових періодах.
6. Защемлена грижа у різних вікових періодах.
7. Гостра кишкова непрохідність у різних вікових періодах. Особливості гострої хірургічної патології легень та плеври у різних вікових періодах.
8. Залік .

Перелік тем самостійної роботи студента (60 год.)

1. Аналіз причинно-наслідкових зв'язків хірургічних захворювань у різних вікових категоріях; розробка профілактичних заходів для груп ризику
2. Алгоритм комплексного обстеження та оцінки ризиків перед операцією у дітей, дорослих і осіб похилого віку; рекомендації щодо оптимізації передопераційної підготовки
3. Профілактика післяопераційних ускладнень та рання реабілітація після ампутацій
4. Діагностика та профілактика абсцесів і флегмон, алгоритм ранньої терапії антибіотиками
5. Методи ранньої діагностики ускладнень апендициту, роль лабораторних та інструментальних досліджень
6. Профілактика ускладнень холециститу, оцінка показань до хірургічного та консервативного лікування
7. Рання діагностика та профілактика рецидивів після операції; план спостереження пацієнтів
8. Діагностичні алгоритми та профілактика ускладнень; роль сучасних методів візуалізації
9. Профілактика післяопераційних ускладнень легень; використання фізіотерапії та ранньої мобілізації.
10. Гострий панкреатит та його ускладнення у різних вікових періодах.
11. Перфоративна виразка шлунка та дванадцятипалої кишки у різних вікових періодах.
12. Травматичні ушкодження органів черевної порожнини у різних вікових періодах.

13. Гостра судинна патологія (тромбози, емболії, гостра ішемія кінцівок) у різних вікових періодах.

14. Післяопераційні ускладнення та особливості реабілітації хірургічних хворих у різних вікових періодах.

15. Підготовка до заліку.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: *онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.*

Методи навчання: практичні заняття, ділові ігри, доповіді студентів, моделювання проблемних ситуацій, вирішення ситуаційних та практичних завдань, а також самостійна робота здобувачів вищої освіти з інформаційними джерелами.

Протягом вивчення освітнього компоненту всі види діяльності здобувачів вищої освіти підлягають контролю, як поточному (на кожному занятті), так і підсумковому (під час контрольних заходів).

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukczyi-navchalnogo-proczesu/). Оцінки за практичне заняття виставляються за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» або «незадовільно» відповідно до критеріїв оцінювання знань та вмінь. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (120 – 200 балів) відповідно до таблиці 2 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД з додаванням балів за виконані індивідуальні завдання (виконуються за бажанням) становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів. Перелік індивідуальних завдань та кількість балів, які може отримати здобувач, можна отримати у викладача групи або знайти в програмі навчальної дисципліни, що розміщена на сторінці освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle)

Підсумковий контроль: залік (З).

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf)

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbnmnibpcjpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle
- *інші вимоги кафедри*

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базова

1. Хірургія. Національний підручник. За ред. Я.С. Березницького. Вінниця: Нова Книга, 2021. – 528с.
2. Хірургія: підручник / О.Ю. Усенко, Г.В. Білоус, Г.Й. Путінцева. — 5-е видання (стереотипне) — Київ: ВСВ «Медицина», 2021, 416 с.
3. Хірургічні хвороби. Частина I. Підручник для студентів VI курсу медичних факультетів спеціальностей «Медицина», «Педіатрія». / Никоненко А. О., Грушка В. А., Головка М. Г., Гайдаржі Є. І., Перцов І. В., Матерухін А. М., Матвеев С. О., Вільданов С. Р., Зубрик І. В. Запоріжжя, 2021. 277 с.
4. Нариси із загальної хірургії: монографія / за ред. проф. Макарова В. В., Негодуйка В. В., доц. Хорошуна Е. М. – Харків: ФОП Бровін О. В., 2023. – 424 с.
5. Goldberg, R. Chen, L., *Advances in Limb Prosthetics and Rehabilitation Technologies*. — Springer, 2024. — 372 p.

Допоміжна

1. Навчальний посібник до модулю №1 “Невідкладна абдомінальна хірургія та проктологія” (з електронним контролем засвоєння практичних навичок)». Р.В. Дука, Я.С. Березницький, В.В. Гапонов, В.П. Сулима, Р.М. Молчанов, С.Л. Маліновський, К.О. Ярошенко, П.О. Бадюл, І.Л. Верхолаз, О.В. Білов, І.Ф. Полулях-Чорновол, К.С. Бараннік. Дніпро, ДДМУ, жовтень 2021, 226 с.
2. Хірургічна операція, підготовка хворих до операцій. Догляд за хворими в післяопераційному періоді: метод. вказ. до практич. занять та самост. роботи студентів 3-го курсу II та IV мед. фак-тів з дисципліни «Догляд за хворими» / упоряд. В. О. Сипливий, В. І. Робак, В. В. Доценко та ін. — Харків: ХНМУ, 2021. — 32 с.
3. Посібник для керівників заочних баз навчання лікарів-інтернів за фахом «ортопедія і травматологія» Під редакцією завідуючого кафедрою, академіка НАМН України, лауреата

Державної премії України, Заслуженого діяча науки і техніки України, доктора медичних наук, професора О.Є.Лоскутова, Дніпро 2022. — 159 с.

4. Module 1 «Urgent abdominal surgery and proctology (with electronic control of practical skills' assimilation)». R.V. Duka, Ya.S. Bereznytskyj, V.V. Gaponov, V.P. Sulyma, R.M. Molchanov, P.O. Badul, I.L. Verkholaz, S.L. Malinovskiy, O.V. Bilov, K.O. Yaroshenko, I.F. Polulyakh-Chornovol, K.S. Barannik. ДДМУ, англійською мовою, березень 2022. 201 с.

Інформаційні ресурси

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ — Наказ ХНМУ № 305 від 27.08.2019.

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_sex.pdf?utm_source=chatgpt.com

Положення про організацію інклюзивного супроводу освітнього процесу у ХНМУ — затверджено у 2024 р. https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/polog_org_incl-suprov.pdf?utm_source=chatgpt.com

Положення про організацію інклюзивного навчання у ХНМУ — про організацію навчання здобувачів із особливими освітніми потребами. https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/proekt_polog_inkl_navch.pdf?utm_source=chatgpt.com

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у ХНМУ https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/polog_ad.pdf?utm_source=chatgpt.com.

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики, управління конфліктами ХНМУ https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/pol_komis_ad.pdf?utm_source=chatgpt.com

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення здобувачами освіти окремих дисциплін понад обсяг навчального плану https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/poriad_poglyvyv_dyisc.pdf?utm_source=chatgpt.com.

Зав. кафедри професор

Віталій МАКАРОВ

